

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — — — — — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

TRGOVINSKA POGODBA S ČSR

Izjava češkoslovaškega trgovinskega ministra dr. Matouška o glavnih določbah pogodbe — Carinske olajšave za agrarne pridelke — Koncesije češkoslovaški industriji

Praga, 16. marca. Kakor že javljeno, so bila trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško te dni končevaljavno zaključena in trgovinska pogodba parafirana. Podpis pogodbe se bo izvršil na svečan način. V to svrhu bo prispel v Prago jugoslovanski trgovinski minister g. Demetrovič, da se na ta način tudi pri tej priliki manifestirajo tesne vezi med obema državama in narodom.

Češkoslovaška vlada je izdelano pogodbo že odobrila. Ob tej priliki je sprejel češkoslovaški trgovinski minister dr. Matoušek domače in tuje novinarje ter jim podal daljšo izjavo o trgovinskih pogajanjih in sedanjih gospodarskih odnosih Češkoslovaške do sosednih držav. V svoji izjavi se je obširno bavil tudi s pravkar sklenjeno trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo ter med drugim izjavil:

»Češkoslovaška je v trgovinskih odnosih z Jugoslavijo občutila pomanjkanje carinskih olajšav za nekatere svoje specialne proizvode, ki pa v pogodbah Jugoslavije z drugimi državami niso igrali glavne vloge. Nasprotno

pa je Jugoslavija po odpovedi trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Madžarsko prišla v položaj, da od naših drugih trgovinskih pogodb ni imela skoro nikakih koristi.

Pravkar sklenjena trgovinska pogodba med ČSR in Jugoslavijo nudi Jugoslaviji za nekatere agrarne pridelke carinske ugodnosti. Sem spadajo zlasti svinje, slive, grozdje, fižol, grah, zdravilna zelišča, perutnina, ribe itd. Vse to predstavlja glavne jugoslovanske izvozne pridelke. Nadalje predvideva pogodba carinske olajšave za predelano blago kakor suhe slive, suho sadje, mezo in strojila; poleg tega pa ostanejo vezane nekatere dosedanje carinske postavke.

Češkoslovaška je s to pogodbo dobila carinske olajšave za pivo, suho cikorijo, vložene kumarce, plateno blago, preproge, odeje, pozamentarije, pipe, specialno opeko, fese, porcelan, keramiko, lito posodo, razne vrste steklovine, godbene instrumente

ter izdelke malo-kovinske industrije. Razen vezanih carin za razne druge izdelke se je dosežlo tudi ugodno tolmačenje za tarifacijo čevljev (perforiranih in okrašenih), za valjano in pobakreno žico ter končno ugodno diferenciacijo za razno obdelano blago kovinske industrije, steklovine in tekstilnega blaga.

Za Jugoslavijo je tudi sklenitev veterinarske konvencije velike važnosti, ker jača njeno pozicijo kot izvoznika živine. Dasi ravno pogodba ne izpolnjuje vseh pričakovanj naše izvozne industrije, bo vsekakor veliko koristila poglobitvi medsebojnih trgovinskih in gospodarskih odnosov. Upoštevati je pač treba, da je bila pogodba sklenjena v času, ki ni bil baš ugoden za taka pogajanja.

V celoti bo objavljena pogodba še le po podpisu, ki se bo izvršil bržkone še ta mesec, čim bo jugoslovanski trgovinski minister g. Demetrovič, ki se je prehladil, okrevel ter bo mogel odpotovati v Prago.

Preorijentacija nemške politike

Sovjetsko glasilo o gospodarskih pogajanjih z Nemčijo — Velike nemške dobave za Rusijo

Moskva, 16. marca. »Izvestja« se bavijo v daljšem članku z gospodarskimi pogajanjimi med sovjetsko Rusijo in Nemčijo in označujejo med vrstami tudi politično ozadje teh pogajanj. Kakor znano, se mu di v Moskvi večja skupina nemških industrijcev, ki vodi pogajanja za razne dobave. Gre za kredit v višini 300 milijonov mark, razen tega pa še za večje dobave lokomotiv in vagonov izven okvirja tega kredita, za katerega jamči deloma nemška država. »Izvestja« priznavajo, da gre predvsem za novo orijentacijo Nemčije. Zapadne velesile si že dolgo prizadevajo pridobiti Nemčijo za protisovjetsko fronto. »Izvestja« naglašajo, da so zapadne velesile nudile Nemčiji za to mnogo premalo koncesije. Vse, kar se je nudilo Nemčiji za njeno zapadno orijentacijo, je bilo nezadostno in neopredmetljivo. List računa z nadaljevanjem protirevizijonistične politike zapadnih velesil in podčrtava dobiček, ki

g more iz tega izbiti sovjetska Rusija. Sem spada tudi pravkar sklenjena dobavna pogodba. List pa povdarja, da uspehi sovjetskega režima na gospodarskem polju nemškimi kapitalistom bržkone ne bodo posebno všeč. Odločitev bo vsekakor padla v borbi med socializmom in kapitalizmom, v razredni borbi vsake posamezne države. To pa v sedanjem trenutku nikakor ne moti nemško-ruskih gospodarskih odnosov, ki se lahko ugodno razvijejo tako dolgo, dokler obstajata dva različna gospodarska sistema.

Tudi italijanski industriji posejijo Rusijo

Rim, 16. marca. Približno 25 italijanskih industrijcev bo poleti nastopilo 20-dnevno studijsko potovanje po Sovjetski Rusiji. To potovanje ne bo imelo samo za cilj, da se dosežejo skupni stiki, temveč tudi, da se pospešijo medsebojni trgovski odnosi.

Katastrofalni plazovi na Savojskem

Ogromni plazovi kamenja in blata podirajo hiše in pustošijo na daleč pokrajino

Pariz, 16. marca. Veliki zemeljski plazovi, ki jih je povzročilo na Savojskem dolgotrajno deževje, postajajo z vsakim trenutkom nevarnejši ter ogrožajo že pet krajev. Kakor znano, je vas Michaud, ki je obstajala iz kakih deset hiš, že zasulo. Tudi v Bergesu je zasutih že več hiš, a tudi še preostalih ne bo mogoče več rešiti. Vsi prebivalci te pokrajine so morali pobegniti. Pri tem so se odigravali pretesljivi prizori. Ljudje se niso mogli ločiti od svojih domov in so vztrajali do zadnjega. V obsegu 40 ha se pomikajo ogromne zemeljske plasti s hitrostjo 150 m na uro. Savojski prefekt je organiziral veliko-potezno pomožno akcijo. 30.000 kubičnih metrov zemlje se je sesulo v reko Isero, ki je zaradi tega prestopila bregove in si napravila novo strugo.

Pariz, 16. marca. Zemeljski plazovi v savojski pokrajini so izzvali med prebivalstvom nepopisno paniko. Oblasti so skoraj brez moči. Šest milijonov kubičnih metrov ilovnate zemlje se po-

mika v plasteh, debelih 10 do 20 metrov, v nižino. Prvi plaz se je utrgal v bližini Chatelard en Baugea ter je zasul najprej vasi Michaud, Berges in Granges. Hiše so morali z največjo naglico izprazniti. Komaj so se ljudje izselili, so njihovi domovi izginili v blatu. Zemeljski plaz, ki je odnašal dreve in prekratil ogromne skale, se je nato začel zlivati čez vodopad pri Monauxu. Poplava blata se je razvila v dolžini več kilometrov ter uničila vse, kar je dosegla. Vojstvo si zamenjalo prizadeva ustaviti katastrofalno blatno plazovje. Vse ceste so zabarikadirane z vozovi in begunci, ki skušajo rešiti svoje imetje. Za enkrat ni nobenega upanja, da bi se katastrofa omilila. Zemlja se pomika z vedno večjo naglico v nižino in je po zadnjih vesteh postalo že več cest neprehodnih, tako, da je reševalna akcija iztekočena. Vsa pokrajina se po opisu poročevalcev pariških listov dobesedno pogreza v blatu.

Mednarodna konferenca o cestnem prometu

Konferenca se je sestala danes, da izdela mednarodno konvencijo o avtomobilskem prometu, enotnih znakih in obdavčenju inozemskih vozil

Zeneva, 16. marca. Tukaj se je sestala popoldne mednarodna konferenca, ki bo pravljala o enotni ureditvi cestnega prometa. Naloga konference je sestava mednarodne konvencije o avtomobilskem prometu, o enotnih signalnih znakih za avtomobilski promet, o obdavčenju inozemskih motornih vozil in o postopku izgubljenih triptikov. Glede na povečanje avtomobilskega prometa je Društvo narodov v zvezi z raznimi avtomobilskimi organizacijami že pred leti pokrenilo razpravo o vseh teh vprašanjih. Mednarodni avtomobilski transportni promet je še docela neurejen. Odbor Društva narodov za cestni promet je sedaj sestavil načrt mednarodne pogodbe, ki vsebuje v glavnem naslednje določbe: Svoboda mednarodnega prometa z motornimi vozili za komercialni, osebni in blagovni promet. Nepriznani promet te vrste bo prepovedan dogovorni ureditvi med posameznimi državami. Državam ostane pravica, da na svojem področju uredi promet z motornimi vozili in da lahko obdavčijo tudi ino-

zemska vozila, ki prihajajo na njihovo ozemlje.

O enotnih prometnih znakih je odbor Društva narodov dogovoril, da mednarodni organizaciji, ki prihajajo v poštev, sestavi enoten sistem za znake na nevarnih mestih, za hitrostne znake, vozne prepovedi itd., ki bodo po uveljavljanju predlagane pogodbe obvezni za vse države.

Načrt pogodbe po obdavčenju inozemskih vozil stremi po kar najširši davčni prostosti za turne vozove. Po osnutku pogodbe bi bila inozemska vozila za dobo 90 dni v vsakem letu davka proste. V to svrhu bi se uvedla posebna izkaznica.

Po ugotovitvah mednarodnih avtomobilskih organizacij je sedanjí sistem triptikov pomanjkljiv. Zato naj bi se primerno izpolnil in zlasti uvedel enoten postopek v primeru izgube triptika. Sedaj je v takem primeru potrebno potrdilo pristojnega konzulata. Odbor Društva narodov predlaga, naj bi se v bodoče izdajala taka potrdila po carinskih oblasteh, da bi se na ta način promet lahko nemoteno razvijal.

Atentat na angleškega prestolonaslednika

Buenos Aires, 16. marca. Oficijski komunikacije o atentatu na angleškega princa naglašajo, da ne gre za atentat, marveč za slučajno eksplozijo. Ubiti anarhist Pieretti je imel pri sebi zavoj z eksplozivni, ki mu je slučajno padel na tla in pri tem eksploziral. Kljub temu pa je bila telesna straža angleškega prestolonaslednika pomnožena in celo krdele detektivni straži vse ulice, kjer se vozi angleški princ.

Potres v Španiji

Madrid, 16. marca. AA. Po poročilu iz Tetuana je bil v okolici Jarmara hud potres. Podrobnih poročil še ni. Listi poročajo, da je potres povzročil veliko materialno škodo in da so bile tudi človeške žrtve.

Bivši delavec angleški baron

London, 16. marca. Kralj je odobril imenovanje Henryja Snella za parlamentarnega državnega podtajnika v uradu za Indijo. Henry Snell je prvi človek v zgodovini Anglije, ki je bil imenovan za angleškega peerja, čeprav je prišel svojo karijero kot poljedelski delavec. Njegovi starši so bili poljski delavci v Nottinghamshiru. V mladih letih je posejal domačo vaško šolo, potem pa je študiral na šoli za gospodarske znanosti v Londonu in na univerzi v Heidelbergu. Delal je najprej kot poljski delavec, pozneje je bil hlapec, mornar, pismonoša in se je v svojem nadaljnjem življenju odlikoval kot govornik delavske stranke. Kralj je Henryju Snellu podelil baronstvo.

Finančni položaj francoskih železnic

Pariz, 16. marca. AA. Zastopniki uprav petih velikih železniških družb v Franciji so poslali pismo ministru za delo, v katerem odgovarjajo na kritike, ki so bile izrečene v parlamentu glede upravljanja teh železniških družb. V tem pismu pravijo, da so danes potniške tarife v zlati vrednosti za eno tretjino nižje od predvojnih in od tarif, ki veljajo v sosednjih državah. Dohodki železniških družb so za osemkrat zrastle v primeri s predvojnimi dohodki, davki pa za dvajsetkrat. Zastopniki družb žele ustvariti v svojih družbah finančno ravnateljstvo, v ta namen pa bi bila potrebna izprememba konvencije med družbami in državo.

Pogrezanje otoka Leukos

Atene, 16. marca. AA. Na otoku Leukos se je odrgala zemlja na prostoru 600 kv. metrov.

Prebivalstvo Indije

Delhi, 16. marca. AA. Na podlagi statističnih podatkov je v Britanski Indiji prebivalstvo naraslo v zadnjih 10 letih na 351.500.000, kar pomeni 10,2% več kakor l. 1921, ko je Indija štela 319.890.000 ljudi.

Pred volitvami novega francoskega predsednika

Volitve predsednika francoske republike so odločene za 13. maj — Najresnejši kandidat dosedanjí predsednik Doumergue

Pariz, 16. marca. V ospredju zanimanja političnih krogov je vprašanje naslednika sedanjega predsednika republike. Volitev predsednika je določena za 13. maj. V vladnih krogih so prepričani, da bo Lavalova vlada po svoji zadnji zmagi pri proračunski razpravi v parlamentu ostala na krmlu do volitev predsednika. Kdo bo izvoljen, o tem si ni še nihče na jasem. Najresnejši in zaenkrat najmagovitejši kandidat je sedanji Doumergue sam. Po poročilih »Tempsa« je bivši ministrski predsednik Tardieu v imenu večinskih strank že večkrat interveniral pri Doumergueju in mu prigovarjal, naj nastopi kot kandidat. Tudi Poincaré se je zavezal za to pri nedavnem posetu Doumergueja. Zatrjujejo, da intervencija bolnega Poincaréja ni bila brezuspešna, dasiravno Doumergue za enkrat še vedno odklanja kandidaturu.

Za Doumerguejem prihaja vpoštev kot najresnejši kandidat zunanji minister Briand, čeprav se sam prav nič ne poteguje za to čast. Mnogo bolj agilen je predsednik senata Doumer, ki si mnogo prizadeva, da bi si pridobil naklonjenost javnosti. V zvezi s tem se zlasti podčrtava njegov nastop v Oustricovi aferi. Ostali kandidati, ki so

se prvotno navajali, ne prihajajo več v poštev, ker so kompromitirani po raznih aferah zadnjega časa

Zaradi pijančevanja obsojen na dosmrtno ječo

Newyork, 16. marca. AA. V Kansasu Cityju v državi Kansas je včeraj sodišče obsodilo nekega Buttlerja, starega 55 let, ki je bil že prej trikrat kaznovan zaradi uživanja alkoholnih pijač. Po zakonu o prepovedi alkoholnih pijač, ki je v Kansasu podoben zakonu, ki so v veljavi v državi Newyork, je sodišče Buttlerja obsodilo na dosmrtno ječo, ker so pri njem dobili 1 liter alkoholne pijače.

Grožen zločin dveh črncev

Newyork, 16. marca. AA. V Saint-Louis v državi Illinois sta dva črnca vdrila v tri hiše, napadla stanovalce in jih oklala z noži, poslila dve ženi in neko 16-letno dekle, pobrala ves denar in nakit ter pobegnila.

Turški parnik ponesrečil v Črnem morju

Carigrad, 16. marca. AA. Turški parnik »Hillar« je v Črnem morju nasledel. Na ladji je bilo 110 potnikov, vendar ni med njimi nobenih žrtve.

Izvedba ljudskega štetja

Popis prebivalstva, kmetijskih gospodarstev in domače živine bo izvršen po stanju opolnoči med 31. marcem in 1. aprilom

Ljubljana, 16. marca. AA. Letos se bo izvedlo po vsej državi splošno ljudsko štetje. Popisalo se bo prebivalstvo, kmetijska gospodarstva in domača živina po stanju opolnoči med 31. marcem in 1. aprilom. Namen popisovanja je ta, da dobijo država in samoupravna oblastva ter vse javne in privatne gospodarske, socialne in kulturne ustanove statistične podatke, ki so jim za uspešno delovanje neobhodno potrebni. Popisovanje je torej izredno važno delo, od katerega bo imel posredno korist vsak posameznik.

Zakon o popisovanju določa izrečno, da se smejo uporabiti pri popisovanju zbrani podatki samo za obče statistične namene in da se zlasti ne smejo uporabljati za kakršnokoli obremenjevanje prebivalstva, ne z davki, ne z dokladi. Čuvati se morajo kot stroga uradna tajnost. Zato se ni treba nikomur bati, da bi si mogel z odkrito navedbo od njega zahtevanih podatkov kakorkoli škodovati. Podatke bodo zbirali občinski popisni odbori potom popisovalcev. Zbrano popisno gradivo bodo predložile selske občine potom sreskih načelnikov, avtonomna mesta pa neposredno državnemu statističnemu uradu v Zagrebu, ki bo gradivo zbral in uporabil v zgoraj omenjene namene.

Vsak pismen državljan je dolžan prevzeti popisovalno delo, ki mu ga bo poverilo občinsko ali državno oblastvo. Popisovalni organi so v času, ko opravljajo popisovanje, javni uslužbeni organi, ki jim tako posebno zaščito zagotavljajo vsi vstopiti v svojem popisu. Popisovalci v vsako hišo in v vsako stanovanje in pregledati vsako poljedelsko gospodarstvo. Opremljeni bodo s posebno od občine izdano legitimacijo, v kateri bo točno opisano popisno področje in s katero se morajo izkazati.

Vsakdo je dolžan povedati resnico o vsem, kar bo od popisovalca vprašan. Kdor se izogne popisu ali zataji kako osebo v svojem hišnem gospodarstvu ali odreče podatke ali da neresnično izjave, nadalje, kdor bi pri takem kaznivem dejanju

nju pomagal ali oteževal popisovanje z razširjanjem neresničnih vesti, se kaznuje z globo od 10 do 500 Din, če pa globe v določenem roku ne plača, z zaporom od 1 do 20 dni. Odgovarja pa tudi za morebiti prizadejano škodo.

Enako se kaznuje popisovalni organ, ki ne bi varoval uradne tajnosti ali ki bi se sicer pregrešil zoper svoje dolžnosti.

Pričakuje se, da se bo vsakdo zavedal obče koristnosti ljudskega štetja in da bo rade volje izpolnil dolžnosti, ki mu jih nalagata ta zakon in državljanska zavednost.

Seiplov privilegij

Budimpešta, 16. marca. »Reggel U.sag« poroča, da je papež podelil prelatu dr. Seiplu dispenzo in mu dovolil brati mašo na svoje mstanovanju. List dostavlja, da gre za izredno odlikovanje in dokaz posebnih naklonjenosti papeža, ker dr. Seipl sam ni prošil za to dispenzo. Dr. Seipl bo te dni odpotoval na daljši oddih na Tirolsko.

Važne arheološke najdbe

London, 16. marca. Raziskujoč terihonske razvaline je našla angleška odprava mnogo gradiva iz srednje bronzane dobe, t. j. iz časa 2000 do 1800 pred Kristovim rojstvom. Te najdenine so baje velikanske arheološke vrednosti.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.126, Pariz 20.3375, London 25.24625, Newyork 519.70, Bruselj 72.45, Milan 27.2275, Madrid 55.75, Amsterdam 208.30, Berlin 123.715, Dunaj 73.05, Sofija 3.765, Praga 15.3975, Varšava 53.5, Budimpešta 90.615, Bukarešta 3.09.

Važne podrobnosti o ljudskem štetju

Popisni odbori in krogi — Popisovalci — Obrazi — Roki — Posebni popisovalni roki

V Ljubljani, 16. marca 1931.

Na vsem ozemlju naše kraljevine se mora po zakonu ugotoviti število prebivalstva, poljedelskih gospodarstev in vse živine. Poleg splošnega popisovanja vseh prebivalcev v državi se izvede po mestih še posebej popis poslopij, ki služijo za stanovanja. Popisovanje se začne 1. aprila in se mora zaključiti najkasneje do 20. aprila.

Ta popis vodi splošna državna statistika v predsedništvu ministrskega sveta. V vsaki banovini se je sestavil

banovinski popisni urad,

ki po okrožnih inspektoratih in sreskih načelnikih nadzira popisna dela, popis pa izvrše občinska oblastva s popisovalci in občinskimi popisnimi odbori ter s potrebnim številom pomožnega osebja.

Občinski popisni odbori

so sestavljeni po številu obč. uprav (odborov) iz 3-7 članov, med katerimi je eden predsednik. Člene in predsednika obč. popis. odbora določa župan iz vrst predstavnikov in drugih uglednih in za ta posej sposobnih občanov. Med člani mora biti najmanj en član obč. poljedelskega odbora.

Obč. popisni odbori morajo najprej pregledati s pomočjo obč. mape in drugih sredstev meje obč. ozemlja, kakor tudi meje vsakega kraja posebej, ako je občina sestavljena iz več krajev. To se mora zgoditi zato, da ne popiše občina oseb, gospodarstev, živine in poslopij, ki spadajo v sosednjo občino ali da nasprotno ne ostane sploh nepopisana.

Obč. popisni odbor razdeli vso občino v manjše popisne enote:

popisne kroge.

Vsak popisni krog dobi redno številko. Po večjih mestih se popisni krogi določijo po mestnih okrajih in stvorijo popisni rajoni več popisnih krogov. Za vsak popisni rajon določijo obč. popisni odbor poseben rajonski pododbor s svojim predsednikom.

Občinska oblastva določijo po številu popisnih krogov potrebno število

popisovalcev,

t. j. oseb, ki bodo vršile

popisovanje po hišah.

Za popisovalce se morajo določiti predvsem javni nameščenci, ki služujejo in stanujejo v občini popisa: državni, banovinski in občinski uradniki, učitelji, profesorji, po vaseh tudi duhovniki, v splošnem pa osebe iz vrst odraslih pismenih in za popisovanje sposobnih občanov, ki popolnoma, v govorici in pisanju, obvladujejo državni jezik.

Vsak popisovalec prejme legitimacijo in izvod Pravidnika s točno označbo, kaj obsega njegov popisni krog. V vršenju popisnih poslov uživa popisovalec zakonsko zaščito kot javni uslužbenec in ima pravico, da gre v vsako hišo in v vsako stanovanje in sme pregledati vsako poljedelko gospodarstvo. Od strank mora zahtevati točne in resnične podatke o vsem, kar je potrebno za izpolnitev popisnih obrazcev. O dobljenih podatkih pa je dolžan varovati najstrožjo službeno tajnost.

Občinska oblastva poskrbe, da dobe popisovalci, ako je treba, brezplačna prevoza in prenočišča v občini, kjer poslujejo. Popisovalcem, ki ne popisujejo v občini svojega bivališča, se povrnejo prevozni stroški za odhod in vrnitev iz državne blaginje.

Na dan 27. t. m. se razdele popisovalcem popisni krogi, legitimacije in popisni obrazci. Po občinah z velikim številom popisovalcev lahko imenuje obč. popisni odbor še revizorje.

Ze dne 29. marca t. l. bodo popisovalci začeli osebno raznašati po hišah svojega popisnega kroga popisne obrazce in razdeljevati med poglavarje družin ali njih namestnike popisne obrazce, ki so:

Popisnica

(za vsakega člana družine po en izvod),

Družinski list

(za vsako družino po en izvod),

List za poljedelska gospodarstva

(za vsako poljedelko gospodarstvo) in

List o domači živini

(za lastnike, ki nimajo poljedelskega gospodarstva).

Družina je obitelj, ki živi v hišni zajednici in ima svoje posebno gospodinjstvo. Tuje osebe brez lastnega gospodinjstva, posli, podnajemniki, dijaki, gosti in sorodniki, ki so pri obitelji na stanovanju, se štejejo v to družino.

Bolnišnice, dijaški internati, kazenski zavodi, zaporji in hoteli (prenočišča) se smatrajo za eno družino. »Popisnice« izpolnijo njih voditelji ali ravnatelji.

Samo »Popisnice« za vsako osebo mora poglavar ali člen družine, ako je pismen, izpolniti in vpisati vanjo s črnilom (ne svinčnikom!) vse podatke po rubrikah. Ostalih obrazcev (tiskovini) ne sme popisati, nego jih mora le proučiti, da bo mogel na vprašanja točno odgovorjati popisovalcu, ko pride po 1. aprila, da jih sam izpolni. Ako poglavar družine ni pismen, izpolni »Popisnice« tudi popisovalec.

Po vaseh opravijo popisovalci sami vse obenem od 1. aprila dalje.

Za prebivalstvo je najvažnejša popisnica, ki jo pismeni družinski poglavar ali samec (ica) sam izpolni in navede za vsakega člana: priimek in ime, spol, zakonski stan (oženjen, omožen, samec), datum in kraj rojstva, od kdaj živi v državi ozir. odkod se je priselil (državljanstvo), vera, narodnost, materinski jezik, tuje jezike,

pismenost, glavni in stranski poklici, stopnjo v poklicu (podjetnik, uradnik, pomočnik, vajenec, sluga, delavec itd.) event. kdo ga vzdržuje, telesne napake (slep, nem, gluhi itd.).

Iz popisnic bo popisovalec prepisal vse podatke v Družinski list in vnesel vanj tudi začasno prisotne in začasno odsotne osebe. Za te poslednje (začasno odsotne) se popisnice ne izpolnijo, nego vnese le ustne navedbe družinskega poglavarja.

Ako ima družina tudi poljedelsko gospodarstvo, bo popisovalec nato izpolnil še List za poljedelska gospodarstva. Tak list dobi le gospodar, ki obdeluje zemljo za svoj račun in ga upravlja. Pod poljedelskim gospodarstvom je razumeti vsako, tudi najmanjšo zemljiško posestvo z živim in mrtvim inventarjem, katero se kot pridobitna celota izkorišča za zemljedelstvo, sadjarstvo, vrtinarstvo ali vinogradništvo. Vrtovi okrog hiše, služoč le osebnim potrebam in razvedrilo, se ne smatrajo za poljed. gospodarstvo in se ne vpisujejo. Vsa zemljišča enega posestva, dasi leže ločeno, morda celo po raznih občinah ali celo onstran držav. meje, se vpisujejo v list tam, kjer gospodar stalno prebiva.

Ta »List za poljedelska gospodarstva« je jako obširen in natančen. Razen osebnih podatkov je treba navesti površino (v hektarih, arih, ali jolith, oravah) vseh vrst zemlje: njiv, vrtov, travnikov (senožeti) pašnikov, vinogradov, gozdov, ribnikov, trstja (ločja) in sploh neobdelane rodovitne in nerodovitne zemlje.

Dalje treba navesti površino in količino posevkov 1. 1930/31: pšenice, ječmena, rži... fižola, graha... krompirja, repe, hmelja, detelje itd. za vse, kar pač raste in je užito za ljudi ali živali. Navesti je število sadnih dreves in količino pridelkov. Število poslov na gospodarstvu, strojev in naprav ter domače živine dne 31. marca t. l. konje, meze, mule, osle, govedo, bičve, prašiče, ovce, koze, perotine in čebelnje panje (ločeno po prečiščenih in neprečiščenih satovjih).

Končno napravi popisovalec sumarni pregled za svoj popisni krog in ga

najkasneje do 20. aprila

izroči obč. popisnemu odboru, ki sestavi še sumarni pregled za vso občino. Po mestih popiše popisovalci tudi vse hiše za stanovanja in vse nastanjene zgradbe z navedbo namena (hiša, soba, bolnica, tovarna, hotel itd.), nadstropij, ali je bila zgrajena po 31. 12. 1918, ali ima priključek na kanalizacijo in vodovod, koliko je stanovanj ter končno povzorno imena stanovalcev z natančnim označenjem vseh prostorov.

Občinska oblastva si po zaključku delovanja obč. popisnih odborov napravijo zase

najdalje do 10. maja

prepise vseh Družinskih listov za vso svojo občino. Tega dne morajo mestne občine odposlati vse popisno gradivo neposredno Splošni državni statistiki v Zagreb, Sarajevu ali Beograd, selske občine pa svojemu sreskemu načelniku. Mesta in sela iz dravske banovine spadajo pod Statistični urad v Zagrebu.

V Ljubljani se 27. t. m. razdele popisni krogi med popisovalce, dne 28. t. m. prejmo popisovalci v mestni popisovalnici vse popisne obrazce, dne 29. t. m. začno popisovalci raznašati in deloma izpolnjevati popisne obrazce. Ako je pod eno hišno številko več zgradb, pojde popisovalec iz ene zgradbe v drugo, da ne izostane nobeno prebivališče iz popisovanja. Po vseh zgradbah pojde popisovalec iz stanovanja v stanovanje ter od družine do družine, upoštevajoč, da je v enem stanovanju lahko dvoje ali več družin. To mora popisovalec opraviti do včetega 31. marca.

Izpolnjevanje in pobiranje popisnih obrazcev, ostavljenih prejšnje dneve pri poglavarjih družin, se prične 1. aprila t. l. popišejo se izključno le oni, ki so

živoči opolnočji

med 31. marcem in 1. aprilom. Ne popišejo se torej oni, ki umro malo pred polnočjo ali se porode malo časa po polnočju. Do 20. aprila morajo biti popisovalci gotovi s svojim delom in vpisovanjem.

Banovinskemu popisnemu odboru načeljuje gosp. ban; v mestni ljubljanski popisni odbor pa je imenoval gosp. župan za člana gg. obč. odbornike Preliha Iv., Jenka Av., dr. Klinarja Tom., Lovšo Jos., Vrbica Iv., Urbasa Mir, in dr. Pipenbacherja Jos., ki je imenovan obenem za predsednika.

V Ljubljani je določeno 153 popisnih krogov s prav toliko popisovalci in še z nekim številom namestnikov.

Vojašnice, vojne ladje in druge ustanove vojske in mornarice, kakor tudi železniške postaje s pripadajočimi zgradbami v področju ene občine se smatrajo za posebne kroge. Vojaške stalne kadre, mornarice, obmejne čete in orožništvo popišejo sama

vojna oblastva.

Častniki in oženjeni podčastniki bivaajoči izven vojašnice, se popišejo kakor drugi meščani.

Železniško osebje:

uradnike, premikarje, čuvaje in delavce na prog. dalje želez. gostilničarje in vse osebe po zgradbah, želez. direkcij popišejo še želez. postaji.

Končni sumarni pregled popisa bo obsegal:

skupno število hiš za stanovanje;

skupno število drugih obljubljenih zgradb;

skupno število družin;

skupno število prisotnih moških in žensk oseb;

skupno število listov za poljedel. gospodarstva;

skupno število listov o domači živini in skupno število listov za zgradbe (le v mestih).

Iz popisnega gradiva pa bo Splošna državna statistika dognala skupno število prebivalstva (po spolu, veri, narodnosti, materin, jeziku, poklicu, državljanstvu, starosti), živalstva, prebivališč, vodovodnih, električnih, plinskih i dr. naprav, strojev, orodja itd.

Občni zbor ljubljanske sekcije UJIA

Ljubljanska sekcija Udruženja jugos. inženjerjev in arhitektov je imela v soboto zvečer svoje letno zborovanje v društvenem lokalu na Kongresnem trgu. Po otvoritvenem govoru predsednika inž. Mačkoviška, ki se je nanašal na društveno dvajsetletnico in v tem času dosežene uspehe, je podal tajnik inž. Ladislav Bevc tajniško poročilo. Društvo je šlo v preteklem letu 285 članov in je pokazalo veliko agilnost, tako v splošnem, kakor v svojih odtokih, kar je bilo razvidno iz poročil posameznih referentov. Blagajniško poročilo izkazuje skoraj 232.000 Din denarnega prometa. Po soglasno podeljenem absolutoriju odboru in poročilih o raznih spremembah pravil, poslovnika ter društvenega glasila, »Tehničnega listca«, je bil sprejet proračun za tekoče poslovno leto. Proračun predvideva preko 117.000 Din dohodkov in preko 133.000 Din izdatkov.

Sledile so volitve. V novem odboru so gg.: Mačkovišek, predsednik; Dedek, prvi podpredsednik; Pehani, drugi podpredsednik; Bevc, tajnik; odborniki: Dimnik, Ditrich, Fatur, Hribar, Kham, Perko, Pirc, Platner, Poniz, dr. Puncih, Tavčar, Zavrnin, Zelenko. Zborovanja so se udeležili člani v precejšnjem številu in je poteklo v najlepšem redu.

Zadnja smuka

Oz Sv. Katarino v Skofjo Loko — Hrastnica zopet razdrta po povodnji.

Ni bilo lepšega solca in ne lepšega snega vso zimo kakor včeraj — vsaj tako se nam je zdelo. Je že tako, da je ob slovesu vse najlepše. Da se poslavljamo od zime, smo čutili včeraj vsi, kakor se nam je s Toškega čela odprl razgled in smo se potopili v solnce.

Škoda, da gre tako malo smučarjev čez sv. Katarino v Skofjo Loko. Povsod, kakor bi gledal na jaslice, domovi kmetih krajev in skrita naselja in povsod okrog cerkvice, kakor bi jih vzel iz Gasparijevih slik. In povsod kako presenečenje. Najlepše morebiti slika, kako se poslavja zima in se oznanja pomlad. Solnce in spomladanska muzika pitjelega petja, na prisojah pa vse kopno poboje, ki ga reže le bela, še sne, žena pot. Od blizu z gričev in od daleč s Sorskega polja, ki je še vse belo, pa pozvanje sto različnih zvoncev in zvonov, bronasto žvrgolenje in resnobno, zmagovalno petje, kakor bi se skušali še velikonočni zvonovi. Vse v solcu, toplom in bleščetem, da nas združuje s svojimi plameni in topli tudi naša srca kakor snežno belino.

Odzvonilo je polno in spustili smo se v tiho Lono. Tudi tu presenečenje, ki bo razveselilo smučarja in turista. V tisti gosposki, novi hiši tujih inženjerjev, ki so po prevratu pošli poskušali srebo s starodavnim svinčnim rudnikom in zopet odšli, je sedaj gostilna, pravi hotel. Velike moderne sobe kakor v mestu. Še bolj pa presneti gospodar Miha Noč, original originalov in še pesnik po vrhu, ki mu veseli verzi kar sujejo iz rokava. V Švici je mož pustil mladost, seboj je pa pripeljal ženo. Občudovanja vredna žena! Iz šumnega mesta je po prevratu prišla v to hribovsko tišino in živela med našimi kmeti, ne da bi jih razumela besedice. Na Gontah, kjer je gospodinja dala ustreliti svojega moža, je gospodinja za zločinko kakor v pušavi — ali pobegnila vendar ni. Ali jo spomin na sv. Katarino planine veže na naše hribe? Le kadar streže letovisčarjem, ki jih sedaj v rudarski hiši lahko spravi dolet pod streho in tudi še na krasno ležeče Gonte, tedaj utihne njeno hrepenje po Švici, drugače se pa pogreza v silnem domotožju v časopis iz daljne domovine.

Presenečenje je tudi Govejek. Vse soto je last enega gospodarja, skromnega moža, čeprav je pravi kralj v tem paradižu. Ali tudi v tem raji je lani mlademu očetu umorila kača edinega sina. Obiščite Govejek in spoznali boste še staro gostoljubnost, na drugi strani pa bistrost našega kmeta, ki misli le na motorje, elektriko in napredek.

Drveli smo skozi solnce mimo Osojnika in sv. Barbaro po strmini v dolino. Šele spodaj smo zapazili, da je del družbe zagatal. Čez dobro uro so pripeljali prijatelja Gojka na sankah samotež po bregu za nami. Preveč se je bal za svojo lepo ženko, da ne bi zadela ob drevo, pa jo je sam skušal, da mu je vrglo nogo iz členka. In zopet je potekla ura, predno smo dobili loterski voz, da smo Gojka položili na slamo. Prava peklenaška vojna! Že v tretje je Hrastnica uničena, odnešeni travniki in zasuti s kamenjem, ceste ni več nikjer in nikjer mostov. Voz se premetuje čez kamenje, tam ga zopet vzdiguje voda, na njem pa v slami ponesrečeni prijatelj. Ampak ne toži in ne kriči ob bolečin — šale zjiba in po svoji avtomobilistični navadi hvali krasno cesto.

Mudi se na vlak. Kar »štupo-ramo« z dobrih 80 kg težkim ponesrečenjem in galop do avtobusa. Tudi presenečenje za presenečenjem, pa nič hudega, saj do prihodnje sezone ne gremo več z dilcami čez Sv. Katarino v Skofjo Loko. Kar s svojimi konji pride originalni Miha Noč po nas v Medvode.

Besedo imajo naši čitatelji

Na naslov ravnateljstva opere

Zrodilo se je, da se je operno vodstvo enkrat vendar usmislilo onih nedeljskih, zlasti tudi izvenljubljanskih posetnikov, ki jim ni za soladne, že naštetokrat premlete italijanske opere in za neslane nemške in madžarske opere, in je napovedalo za nedeljo zvečer mišno, pri nas vse premalo cenjeno česko, narodno opero »Švanda dudak«, dasi je človek za vsako našo predstavo po pravici tri dni prej v dvomu, če se bo res vrstila, vendar upa, da mu bo sreča mila in da se ne pripelje v Ljubljano zaman na enkratni odhod po stotih predstavah »Grofice Marice« in slatni robe. Predstava pa je svedela — odpovedana, pa ne v časopisju, emveč šele v neleleji dopoldne potom lepakov, ki oznanjajo »Madame Butterfly«. Zdi se, da so hoteli počastiti cenjene japonske goste in jim pokazati, kako se v Evropi in v Ljubljani iz Japoncev norčujemo. — Razlogi za odpoved predstave so ostali neznani. Faaeten človek sicer ve, da lahko posamezen tak primer povzroči »višja sila«, če je pa to reden pojav, pa mora vzbuditi tako ravnanje le ogorčenje.

Ob tej priliki naj omenim še drug primer, ki se je zgodil sicer: že v božičnih dneh, pa vendar zasluži, da se ga zžigava. Takrat so se gospodje nekega praznika dopoldne nenadoma spomnili, pa so namesto napovedane »Carja in tesarja« s par plakati po najbližjih vogalih oglasili »Kneza Igorja«. Vsa čast — »Car in tesar« pač sploh ne more vzdržati primere s to odlično Borotirovo opero, ki so jo — mimogrede povedano — menda baš zato tako hitro »odžgalic« iz repertoarja. Jasno je pa,

da za to predstavo skoraj nihče ni verjel in je bila totalno prazna; naglasi so dijaloško slojišče v parter, da se je vsaj zdelo, kot da je več občinstva kot nastopajočin. Pa tudi to naj še bo! Toda gospodje so očitno mislili, da so prišli ti redki obiskovalci v opero samo zapravljat čas in denar, pa so brez nadaljnega izpustili dve najlepši točki opere: namreč uverturo in arijo kneginje v zadnjem dejanju. To stališče je povsem neumljivo in vsekakor obsojno vredno. Človek pride poslušat opero v celoti, kakor jo sliši pri drugih predstavah. Zato naj izvajajo opero tudi v takih primerih kompletno ali pa naj predstavo odpovedo. To itak ne bo prvič in menda tudi ne zadnjič. Obiskovalce.

Še enkrat mestni golobi

Pisalo se je že mnogo po listih o varstvu teh ljubkih živali, posebno pa v mrazu in snegu, — ter se je proslilo, da naj bi se jim preskrbela skromna piča — posebno še ker žito ni drago. Ali pa naj se jih polovi in uniči — samo da se jih ne trpinči. Trpinčenje živih bitij je barbarsko, je zločin, ki se sam kaznuje in maščuje.

Končno naj se vendar že enkrat ukrene v varstvo ali pokončavanje mestnih golobov. Najbolje bi bilo kupiti jim cenenejša žita in jih vsako toliko časa vsaj malo nakrmili. Saj neznatna svotica ne bo obremenila mestnega proračuna. Revno ljudstvo golobe itak večkrat po malem nakrmi toda vzdrževati jih ne more, magistral bi jih pa lahko. Toliko usmiljenja in sočutja z ubogimi golobčki bi pač lahko imeli gospodje.

Priljetelj živali.

Gostovanje Josipa Masaka

Prvič sem ga čul in videl na odru Narodnega divadla v Pragi m.nolo jesen v novi česki tridejanski operi, Jeremiasovi »Bratje Karamazovi«. Pel je glavno junško tenorsko partijo Mitje. Imponiral mi je ne le kot izredno temperamenten igralec, ki zna svojo partijo psihološko in zunanje učinkovito izprestriti, nego tudi kot pevec nenavadno velikega, razkošno bujnega, silno probojnega materijala, ki zveni zmagovalno kakor bron in napolnjuje hišo do skrajnega kotička. Za strastnega Mitjo je bila njegova natura uprav ustvarjena. Prazanom je bil njihov rojak kot gost, ki se je pravkar vrnil z velikimi uspehi iz tujine, očitno zelo všeč.

Te dni je nastopil ta veleinteligentni pevec na našem odru kot Turiddu in Canio ter je žel prav iskreno priznanje. Dokažal je svojo izredno muzikalnost, moško metalnost svojega glasu, psihološko poglobljenost v obe partiji in sijajno grozilo razvito mimiko. Material mu je za našo neveliko hišo celo prevelik.

Kot Santuza se je odlikovala gospa Thierry, Kavčnikova, kot Alfio g. Janko, kot Nedda nekam nemirna in brččas še po koncertu utrjena gđ. Majdičeva ter kot prolog, Tomio in Taddeo g. Primožič. Vse priznanje orkestru pod taktirko g. Neffata.

Žal, da sta obe operi že tako obrabljene, da niti najslavnejši tenoršt z njima več ne napolni naše hiše. Fr. G.

Javna produkcija konservatorija

V nedeljo se je jutraj ob pol enajstih vršila v dvorani Filharmonične družbe javna produkcija gojencev državnega konservatorija. Nastopili so učenci profesorjev Janka Ravnika, Wistinghausena, Slajsa, direktorja Hubada in Škerjanca, povečini vsi iz višjih in najvišjih letnikov konservatorija in njega visoke šole, program pa je zaključil konservatorijski 36članski orkester, ki so ga dirigirali štirje gojenci iz dirigentske šole prof. Škerjanca in sicer Lipovšek Marjan, Sivic Pavel, sušteršič Vinko ter Müller Gustav. Spored je obsegal klavirske točke (Lipovšek Marjan), pevske (Mlekuš Mariella, Arko Herta in Jug Milan), violinsko (Prevorsek Uroš, ter k sklepu Haydnovo simfonijo št. 2 v d-duru. Pred to je prof. dr. Mantovani govoril o Haydnu in njegovih simfonijah ter posebno še analiziral in pojasnil na programu nahajajoče se delo. Na klavirju so spremljali vrgaja odlični glasbeni narščaj, ki bo moral slej ali prej prevzeti v svoje večje roke vse naše bodoče glasbeno delo in življenje.

Prav posebno lepo se je izkazal mladi konservatorski orkester, ki še danes z lastnimi dirigenti in močmi z lahkoto obvladuje manjša klasična simfonična dela.

Javna produkcija je imela resen koncertni značaj in bi obisk bodočih takih konservatorskih prirediteljev sosomešanom najnujnejše priporočal, kajti vsi moramo z živim interesom zasledovati delo našega najvišjega glasbenega zavoda, katerega poštvovalni profesorji so še do danes vzgajali kader najvišje upe vzbujajočih mladih umetnikov.

Halo, na Gorenjsko, Trst ...!

Saj bi se v grobu obrnil ubogi stari Jakob, če bi vedel, da se pripravila na glavni kolodvoru taka novost. Moj bog, koliko let, — no, sploh od nekdaj je bilo do bro tako — zdaj pa naenkrat vse drugače. Stari Jakob — ki je tisoč in tisočkrat klicel in opozarjal ljudi: »Odhod na Gorenjsko, Skofjo Loko, Kranj, Jesenice!« bi moral zdajle tudi če bi bil še živ, zapustiti službo. Nič več ne bi pri zadnji besedi važno dvignil glasu in krenil naprej v restavracijo ali v rest-bul, da ponovi svoje opozorilo.

Namesto živih klicarjev in napovedovalcev odhoda vlakov stopa te dni aparat. Po zgledu Beograda in Zagreba se je namreč odločila tudi Ljubljana in je tvrdka Siemens-Halske montirala na glavnem kolodvoru te dni aparaturo za mehanično napovedovanje odhoda vlakov. Z delom so pričeli danes teden in ga dokončali danes. Poskušnja bo te dni, ko se vrne strokovnjak, ki je par dni odsoten iz Ljubljane. To se bodo začudili ljudje, ko se bo kar naenkrat oglasil kolodvorski radio in jim z močnim glasom iz zvočnikov na peronu, v restavraciji, v čakalnici in vestibulu napovedal, naj se kar hitro zasužejo, kajti čas je ...!

Tvrdka Siemens-Halske garantira, da bo naša napovedovalna naprava funkcijonirala znatno boljše od one v Zagrebu, s katero menda Zagrebčani niso posebno zadovoljni.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 16. marca 1931, katoličani: Radovan, pravoslavni: 3. marca, Ljubislava.

Današnje prireditve.

Opera: Gostovanje japonskih igrancev. Kino Matica: Bratje Karamazovi. Kino Ideal: Brod izgubljenih. Kino Ljubljanski dvor: Boksarjeva muhezen.

Predavanje za obrtne vajence ob 15.30 v Mestnem domu.

Dežurne lekarne.

Kino Matica: Bohinec, Rimska cesta, Leustek, Resljeva cesta, dr. Kmet, Dunajska cesta.

Slovinci v Ameriki

Nedavno smo poročali, da so v Chicagu pokopali 36 letnega Rudolfa Gradšarja, ki je podlegel pljučnici. Pokojni je zapustil ženo in 4 nepreskrbljene otroke. Dva dni po pogrebu je pa legla na bolniško postelj Gradšarjeva mati Terezija in čez teden dni so jo pokopali. Pobralsko jo je žalosť. V Jolietu, država Illinois, je premislula v februarju Mary Vengo. — 1. februarja je v Pittsburgu za vedno zatislil oč. Janez Golob. Pokojni je bil rojen na Trški gori pri Novem mestu leta 1865. V Ameriki je bival 40 let. Zapustil je ženo in 6 hčera. — V kraju Sheboygan, država Wisconsin, je umrla nagle smrti Ana Kopriva. Njenega moža so pokopali pred 8 meseci. Zakonca sta zapustila dve siroti.

V istem kraju se je precej težko ponesrečil Anton Povšič, katerega so prepeljali v bolnico. Iz Sheboygana poročajo, da je rojak France Štempihar izumil poseben stroj za pranje. Izum je dal patentirati.

18. februarja je v St. Paulu, država Minnesota, umrl župnik Frančišek Ksaverij Bajec. Pokojni je prišel v Ameriko leta 1883 kot 17 letni mladinci. V Ameriki je nadaljeval filozofske in bogoslovne študije. Bajec je bil rojen l. 1866 v Ljubljani in v Ameriki je bival 48 let. Pokojni je bil zelo priljubljen med našimi rojaki.

Naša filmska umetnica iz Subotice

KATICA NAGY

v čarobnem vefilmu božanske ljubavi

Njeni partnerji:

Franz Lederer
Szöke Szakall
Gretl Theimer
Kurt Gerron
Adele Sandrock

Svetovni tisk piše z navdušenjem o tem krasnem filmu nepozabne lepote!

Jutri premiera!

Elitni kino Matica!

NAILEPSI FILM TE SEZIJE PRIDE!

KATICA NAGY · FRANZ LEDERER

ELITNI · KINO · MATICA ·

Dnevne vesti

— Odkrivanje češkoslovaške vseučiliškega profesorja. Kralj Aleksander je odkrival z redom Sv. Save III. stopnje za kulturno delo za Jugoslavijo rednega profesorja prirodoslovne fakultete Masarykove univerze dr. F. Kolačka.

— Razpisani službi. Predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani razpisuje mesto jetniškega paznika pri deželnem sodišču v Ljubljani. Prošnje je treba vložiti do 15. aprila. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Čabru službeno mesto banovinskega cestarja in sicer na banovinski cesti Babinopolje-Prediz-Čabar-Plešče-Gašparci in sicer cestna proga Babinopolje-Kozjivrh. Prošnje je treba vložiti do 10. aprila.

— Znanke za žrtve potresa. Na sestanku sarajevskih filatelistov se je govorilo tudi o posledicah hudega potresa v Južni Srbiji in o posebnih znakih, ki bi se prodajale nekoliko dražje, prebitek bi se pa porabil za prizadeto prebivalstvo. Te znanke naj bi izdala poštna uprava v omejeni količini in v prometu naj bi bile kvečjemu tri mesece. Sarajevski filatelisti so se obrnili s tozadevnim predlogom na vlado.

— Zborovanje Zveze električnih podjetij. Včeraj popoldne je imela redni občni zbor Zveza električnih podjetij kraljevine Jugoslavije. Predsedoval mu je predsednik zveze Jožko. Navzoči so bili tudi delegati iz Zagreba, Ljubljane in drugih večjih krajev države. Skupščina je bila zaključena v najlepšem redu. Zastopnik zagrebske električne centrale je imel predavanje o prenosu električne energije med Zagrebom in Karlovcem.

— Razid društva. Glasbeno društvo Gradašča, Vič - Glince se je po sklepu obnega zboru prostovoljno razšlo.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Ljubljani je prepovedalo posestniku na Spodnjih Poljanah Antonu Okolišu zahajanje v krčme za dobo 2 let.

— Loterija Jadranske Straže. 12. t. m. se je vršilo v Beogradu prvo zbiranje loterije Jadranske Straže. Izrebane številke bodo objavljene 20. t. m., ker morajo prodajalci srečk do tega dne poslati končni obračun. Dobitke bo izdajal izvršni odbor v Splitu, kamor je treba poslati izrebane srečke.

— Nalezljive boleznij v dravski banovini. Od 22. do 28. februarja je bilo v dravski banovini 15 primerov tifuznih bolezni, 56 škrlatnic, 137 ošpic, 113 davice, 14 šenja, 2 otrošnje vročice, 2 nalezljivega vnetja možganov in 1 vrančična prisada.

— Razpust društev. Društvo »Udruženje samostojnih obrtnov oblačne stroje za Slovenijo in Ljubljani« in »Podporni sklad za slučaj smrti ali druge nezgode društva orožniških vpojenecov za Slovenijo in Ljubljani« sta razpuščeni, ker nimata pogojev za pravni obstoj.

— Sedemtedenski kmetijski tečaj v Cerkljah pri Kranju. V kranjskem okraju se je vršil letošnji zimski tečaj v najbolj izrazitem središču poljedelstva in živinoreje, v Cerkljah pri Kranju. Prireditev je trajala od 22. januarja do 7. marca t. l. Pouk je obsegal vse splošne in specialne kmetijske panoge, poleg tega pa tudi zdravstvo, občo upravo, civilno pravo, najpotrebnejše znanje o davkih, kmetijsko spise in kmetijsko računstvo. Vsega pouka je bilo 51 ur, ne včevši poučno filmsko predavanje dne 21. februarja t. l. Na tečaju so poučevali gg. sekretar dr. Ivan Zobec, kmet. ref. Josip Sustić, veter. ref. Vinko Bedenk, šumar. ref. inž. Kraut, šol. uprav. Josip Lapajne, san. ref. dr. Fajdiga, sodni svetnik dr. Jurij Gregorc in davč. uprav. Anton Cebulj. Udeležba je bila nad vse pričakovano dobra in je znašala v najslabšem slučaju 70, največ 400, a povprečno po 132 oseb obeh spolov. Ogromno zanimanje je vladalo za kmetijski poučni film nemškega kalisindikata, ki ga je spremenil predaval ravnatelj agrikulturno-kmetičnega urada v Zagrebu g. Konrad Pučnik. Pri kmetijsko strokovnih predavanjih je kmetijski referent razdelil koncem vsakega predavanja obilico kratkih poučnih navodil, sestavljenih nalašč za ta namen, da ohranijo udeležniki v spominu čim več naukov. Dne 7. marca t. l. je sreški načelnik g. Franc Znidarčič zaključil tečaj ob navzočnosti občinskih odborov iz Cerklj in Velevoje, obeh županov, učiteljskega in duhovščine. V daljšem govoru je poudaril važnost kmetijskih tečajev za

povzdigo gospodarske kulture naroda in podčrtal plodnost specialne kmetijske zakonodaje. V imenu kraljevske banske uprave, ki je priredila tečaj, se je zahvalil krajevnim činiteljem, ki so z neumorno propagando doprinesli, da je dosegel tečaj naravnost rekordov obisk stalnih udeležencev. Posebej se je zahvalil organizatorju in voditelju tečaja kmet. ref. g. Josipu Sustiću. Pri slovesnem zaključku so spregovorili tehtne besede tudi še šolski upravitelj g. Josip Lapajne, g. župnik Doktorčič, g. kaplan Grčar, župan g. Mur-nik in kmet. ref. g. Jos. Sustić. Udeležence je na to fotografiral fotograf iz Kranja kar v dveh ločenih skupinah, ker za eno skupino je bila udeležba prevelika.

— Iz konzularne službe. Na mesto g. V. B. Lovriča, ki je podal ostavko, je imenovan za podkonzula Združenih držav v Zagrebu g. Robert Felner.

— Filmski igralec Verebes v Zagrebu. Včeraj popoldne se je v Zagreb pripeljal filmski igralec Ernest Verebes. Na kolodvoru se je zbral precejšnja množica občinstva, največ seveda žensk. Igralcu so priredili prisrčen sprejem, posebno navdušeno ga je pozdravljala skupina matičnih dijakov. Verebes je namreč njihov rojak.

— Smrtna kosa. Dne je umrla v Ljubljani gđc. Toni Pajničeva. Pogreb bo v sredo ob 15.30 iz mrtvašnice splošne bolnice. — Kratki, težki boleznij je podlegel davi v Ljubljani upokojeni nadučitelj g. Karel Trost. Pogreb bo v sredo ob 17. iz Prekmurske ulice 4. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinam iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in mirno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 17, v Splitu 16, v Sarajevu 9, v Ljubljani 8,6, v Beogradu 8, v Mariboru 5,1, v Zagrebu 4 stopinje. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,1 mm, temperatura je znašala 2,1.

— Oče ustrelj sina. Pred beograjskim apelacijskim sodiščem se je v soboto vršila razprava proti Radojku Milojeviću iz vasi Stjepan, ki se je zagovarjal zaradi uboja svojega sina Hranislava. Sin je bil malopridnež in potepuh. Često se je napil ter prišel razsajati domov. Lani v oktobru je prišel zopet pijan domov in začel pred hišo razsajati. Kričal je, naj mu odpro, ker mu pa niso hoteli, je razbil okno in hotel zlesti v hišo. Očeta je pograbil za jezo, nel je se stene puško in ustrelil sina, ki se je mrtve zgrudil. Pri prvi razpravi je bil Milojević obsojen na leto dni ječe, apelacijsko sodišče mu je pa kazen zvišalo na 5 let.

— Mož in žena umrla skupaj. V vasi Markovac pri Kruševcu je te dni umrla posestnik Pavle Spasić. Umrl je ob 11. zjutraj. 10 minut pozneje je pa umrla njegova žena. Policija je uvedla preiskavo, ker sumi, da sta bila zakonca zastrupljena.

— Roparski umor. V noči od četrta na petek je bil v občini Mastort pri Veliki Kikindi izvršen grozen zločin, katerega žrtev je postal 75-letni posestnik Peter Schneider. Starček je živel sam v svoji hiši, ki stoji sredi vasi. V četrtek zvečer je bil na obisku pri sosedu, pozno ponoči je pa prišel domov. Ponoči so se spazili v njegovo hišo neznani zločinci, ga ubili in oropali ter pobegnili. Drugo jutro so našli Schneiderja mrtvega v mlaki krvi, imel je več ran na glavi in po telesu. V stanovanju so zločinci vse premetali ter odnesli vse dragocenosti in denar. Orožniki so aretirali več osumilencev.

NOGA VICE, ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato

13 najcenejši

Spominjajte se slepih!

Iz Ljubljane

— Iz Tržaška cesta na Viču od odsepa ceste I. v Rožno dolino (Milarna) do ceste na Brdo (pri cerkvi) bo do nadaljnjega od srede 18. t. m. dalje zaprta za tovorni promet, ker se bodo nadaljevala dela za elektrinično cestno železnico. Tovorni promet se bo vršil preko Rožne doline.

— Iz Mlade smreke za vrtove. Iz mestne gozdne drevnice se bodo pol do 1 pol gozdne smreke oddajale za spomladno saditev po ugodni ceni. Reflektanti naj se čimprej zglase pri gozdnem pazniku v Tivoliju (gospodarsko poslopje) ali pa med uradnimi urami na magistratu v sobi 21.

— Iz Vloge, naslovljene na mestno načelstvo v Ljubljani. Stranke se opozarjajo, da v smislu § 30 zakona o občnem upravnem postopku ne sme obsegati posamezna vloga več zadev, ki jih je treba reševati vsako zase, temveč, da se mora za vsako zadevo vložiti posebna vloga. To naj javnost smatra za važno in naj se po tem točno ravna. Kajti dveh različnih zadev, ki sta združeni v eni vlogi, tudi ni mogoče pravilno vpisati v delovodni zapisnik itd. ker se vloge ne more raztrgati na dva samostojna kosa.

— Iz Nova atrakcija za odrasle in mladino! (Matineja zvočnih šaloiger s priljubljeno »Micky miško«) Zveza kulturnih društev priredi na praznik sv. Jožefa v prostori Elitnega kina Matice mladinsko matinejo kjer bodo na sporedu zgolj šaloiger in bo zabavala občinstvo priljubljena »Micky miška«. Ta »Micky-Mouse« matineja bo nudila mladini pa tudi odraslim mnogo vse zabave in smeha. Spored je sledeči: Uvodoma se bo predvajal nov zvočni tehnik, ki bo prikazal največje svetovne dogodke. Nato pa pridejo na vrsto Micky miške v sledečih šaloigrah: 1.) Feliks je lo-kav; 2.) Feliks na Oceanu; 3.) Čarobne pastete; 4.) Medvedji ples in 5.) Micky in vila. Za smeh in zabavo je tedaj poskrbljeno v prav obilni meri. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici v četrtek 19. t. m. ob 11. uri dop., v petek in soboto 20. in 21. t. m. ob pol 3. pop. in v nedeljo 22. t. m. ob 11. uri dop. Vabimo že danes ceni občinstvo k obilnemu posetu.

— Iz Druga proslava Sattnerjeve 80-letnice v ljubljanskih koncertih bo v sredo, dne 18. t. m. na koncertu mariborskega pevskega društva »Maribor« in na katerem se bo izvajal Sattnerjev oratorij »Vnebo-zvetje«. Za ta prvi nastop mariborskih pevcev vlada v vseh ljubljanskih živno zanimanje. Njihov nastop bo v s'jaini meri dokazal, s kako resnostjo se goji kot-certno petje ob naši severni meji v Mariboru in tudi s kako lepimi umetniškimi uspehi. Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice v predprodaji, ki se vrši v Matični knjižnici.

— Iz Klub trgovskih akademikov vabi vse člane na družabni večer s predavanjem, ki se vrši v torek dne 17. marca ob 20. uri zvečer v restavraciji »Mrak« na Rimski cesti. — Odbor.

— Iz Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani se ob zaključku svoje »Božičnice« najtopleje zahvaljuje vsem velikim in malim dobrotnikom: mestni, občini, banški upravi, raznim bančnim zavodom, podjetjem, tvečkam in vsem drugim darovalcem, ki so pripomogli, da je uspela naša »Božičnica« v moralnem in materialnem oziru. Prosimo pa prav vladno oproščenja, da ne moremo radi prevelikih stroškov priobiti imen velikodušnih dobrotnikov!

— Iz Poselsko shajališče v Prečni ulici 2. Gospodinske pomočnice (služkinje) se zbirajo še nadalje vsako nedeljo in praznik popoldne v Prečni ulici št. 2. V prijaznih prostorih se počutijo prav dobro. Čitajo, pojejo, igrajo zabavne igre, kratko čas z ročnim delom in veselimi pomenki, da jim seva zadovoljstvo z obraza. Vse te ugodnosti, ki so jih pridobile služkinje same iz lastne organizacijske zavednosti za svoje stanovske tovarišice, se nudijo vsaki služkinji brezplačno. Pridite med nas, ker nam je dobro. Istočasno se lahko vpišejo v tečaj za slovenščino, nemščino, šivanje, ročna dela, računstvo itd.

— Iz Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Redni letni občni zbor se vrši v ponedeljek dne 23. marca t. l. ob pol 20. uri v društvenih prostorih, Gajeva ul. št. 2-I. Članom in prijateljem društva v vednost! V slučaju, da ob določenem času ne bi bilo navzočih dovolj članov, se bo vršil občni zbor istotam pol ure kasneje brez ozira na število navzočih. — Odbor.

— Iz Gospodinj! Prijave v snujočo se Zvezo gospodinj ter v tečaj za kuhanje, šivanje in likanje sprejema odelj in pojasnila daje knjižničarka Splošnega ženskega društva, gđc. M. Erjavčeva, vsak torek, četrtek in soboto ob 5.—7. zvečer v knjižnici, Rimska cesta 9., priti.

— Iz Društvo »Soča« v Ljubljani preloži za 18. t. m. določeno prireditev na poznejši čas, namreč na 11. aprila. Razposilana vabila veljajo tudi za to prireditev, zato pa »Soča« vabi, da se vsi Primorci udeležijo pontifikalne maše na sv. Jožefa ob pol 10. v stolnici. Predsedstvo.

— Iz Šentjakovski gledališki oder ponavlja na praznik sv. Jožefa 19. marca ob 20.15 uri izvršno, ljubko veseligrjo v treh dejanjih »Extremale«, pri kateri so se vsi dosedanj posetniki tako krasno zabavali. Vstopnice so od jutri dalje pri goep. Milošu Karničniku na Starem trgu.

— Iz Ciri Met. spomladanske in velikonočne razglednice so na prodaj v trgovinah, trafikah in družb. pisarni, Bethovnova ulica št. 2. 159-n

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice«. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova voda pri zagatjeju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah

Nenavadna pomladna nedelja

Včeraj izjemoma ni deževalo, niti snežilo — Zvonovi so opozarjali ljudi na pokoro

Ljubljana, 16. marca.

Ugibati moramo, ne sicer zato, da bi uganili, nego zaradi tega, ker se gode tako čudne stvari kot še gotovo živ dan ne. Da, čudo prečudno, včeraj je bila nedelja in najbrž ni tega vedel gospod svetec Elija, morda je spal, kdove. Morda smo se mu tudi s čim prikupili. Skratka, velik čudež je, da ni včeraj deževalo ali vsaj snežilo, niti meglice ni bilo v jutranjih urah, kar naenkrat je zadehtelo po samih pomladnih sladkostih in blaženostih, kot se je vsaj nekaterim zdelo, da je bila takoj zjutraj vsaj polovica Ljubljane na nogah in še celo brez dežnika. Res, to so zelo nenavadne stvari, zato se moramo vsekakor nekoliko o njih pogovoriti, zlasti še, ker je danes ponedeljek, dan spominov, žeje, vzdihovanja in vsega hudega.

Sicer je težko pisati o dnevu, ki ni bilo niti povodni, niti kakšne druge hude nesreče ali vsaj dostojne prireditve, manifestacije ali maskerade. Včeraj je bila namreč naravnost rečeno poetična nedelja, namenjena vsem vnetim, nedolžnim srcem; vremenarji pač skrbje tudi za take ljudi, ki jim pravimo idealisti, ki ne ljubijo le večno prelestno-bele neveste Ljubljane, temveč tudi deviško naravo, avtobuse, Podrožnik, Posavje in Slepe Janeze in seveda poleg tega še prtene klobase.

No, pa pišimo o idealizmu, o pomladi, ki bo končno vendar prišla, na koncu vsega hudega in vseh radosti ter blagov zime!

Torej najprej je treba razložiti in opisati vreme in sonce, ki smo ga včeraj zagledali po sedmih laških letih, smo namreč pozabili, kakšno je in da je še sploh. Dodek je, pa še kakšen, da se je sonce zopet pokazalo in da je še vedno kljub vsem krizam okroglo in toplo. Ni pa treba misliti, da je ves ta vražje neskončen čas kdo sonce zelo pogrešal. Kaj še! Ljudje so mnenja, da se v predpustu ne spodobi, da bi sonce sijalo, ker nimajo časa zanj, se pravi, preveč bi se potili, ko je treba plešati, mastiti se itd., končno pa v Ljubljani ni nikdar premrzlo, saj so se ljudje lahko vedno dovolj ogreli, če so se hoteli, le po cestah je treba malo poromati, gaziti sneg, preskakovati lužice, pa je takoj vsakemu dovolj gorko pri srcu in povsod. In zdrav je tudi takšen sport, zato bo pa Ljubljana srečno prestala zimo. To se je videlo že včeraj, povsod na prostem je bilo toliko presrečnih ljudi in nič se jim ni poznalo, da so prestali tako vražjo zimo, nekoliko zeleni so bili sicer, pa kaj hočemo, spomladni prične vse zeleneti, če ne spletni ali če se ne razvete. Da smo priromali tako daleč iz skisanih dni in se otresli neštetihih križev in nadlog — smo torej dolžni hvaležnost gospodom in višjim silam, ki so nam omogočili tako zdrav sport ter nas ohranili žive in zdrave. Že to je tako važna činjenica, da je potrebno pomočiti zaradi nje pero, nehvaležnost je grda, zato pa ne bodimo umazani!

Torej, mnogi so včeraj opazili že zjutraj, da je nenavadno svetlo, da je narav-

nost božji dan, ne le v pratiki, temveč tudi v resnici. Zato so zapustili svoja gnezda, v katerih so gotovo prebili, odnosno prespali pol leta, ne da bi prišli na beli dan. No, včeraj pa so se vseeno zaupali svojim nogam ter stopili na ceste. Najprej so ugotovili, da res sije sonce in da kopni sneg. Se pravi, zemlja, ceste, polja in strehe — vse je bilo solze radosti, kajti pomlad prihaja; vsaj tako podobno vznemeno poetično bi bilo treba označiti ta veliki dogodek. Seveda, o brozgi bi morali zaradi tega reči še kaj — pa se nam pri najboljši volji ustavlja pero, kajti tudi peresa so že sita brozge, tega večnega ljubljanskega blagoslova in spodkile filistrov, gorečnejev in vseh, ki niso v zlahtici za magistratom. Končno pa človek tudi pozabi na takšno malenkost, ko ga razvneajo druge višje, lepše, idealnejše stvari. Da, božji dan je bil včeraj, vsaj tako se pravi takšnim dnevem in po cerkvah so ljudi hoteli na vsak način opozoriti nani, ker so tako zvonili kot tri dni pred sodnim dnevem. Najbrž je bilo baš zaradi tega toliko ljudi že zjutraj zunaj, ker niso mogli spati.

Popolnoma pravilno! Zdravite se, pregrešni zaspanci, Ljubljaneci, vstanite, božji dan je in pokoriti se je menda tudi treba kot pravijo nekateri. Mimogrede je treba povedati, da je v Ljubljani te dni misijon, treba je vsaj, da opozorimo ljudi na pokoro, če se že sami ne vemo in ne znamo pokoriti. Nekateri namreč ne morejo nikdar razumeti, zaradi česa bi se naj kesali in kaj bi naj obžalovali. Zato pa tudi ni bilo včeraj nikjer opaziti, spokornosti in bogaboječnosti — vsaj pri tistih ne, ki bi se morali v resnici kesati. Plesov sicer ni bilo — saj je menda ples greh, če se ne motimo, se pravi, odvisno je od tega, kdo pleše — ljudi pa je bilo povsod več kot v cerkvah in menda je to greh; pomislite, ljudje so posedali v pregrešnih lokalih, pri Dalmatincah, v gledališčih in baje tudi v barih, ne izvemši kavarn, baš tedaj, ko bi se morali trkati skesano na prsa. Pa kaj nas to briga! Če tega niso opazili prizadeti, odnosno poklicani, čemu bi si mi s tem kvarili tek in preljubo zdravje! Saj naša beseda ne more ničesar zoper Belecubovo kraljestvo. Sploh pa, kdo bi naj bil ob tako božanskem vremenu kisle volje ter bi zabaval nad ubogimi ljudmi, ki itak nimajo na svetu nič drugega razen — greha, ki se pa (če smo prav poučeni) itak kaznuje sam po sebi.

Zato pa samo to: vesel dan je bil včeraj, kot rečeno, sonce je sijalo in niti brozga nam ni šla posebno v nos, ušice so bile ves dan živahne, Ljubljančani so nas skakovali avtobuse, tisti namreč, ki so bili dovolj korajžni, odnosno — njihovi žepi, priznati pa je treba tudi, da so nekateri vseeno obiskovali cerkve, če so se kesali, ne vemo, v ostalem pa je bilo vse kot navadno, deželani so tudi prišli v Ljubljano gledat na ure itd. — Človek res ne ve, kaj bi naj še k vsemu temu pripomnil — skratka, včeraj je bila nedelja in amen!

Iz Celja

— c Mestno parno in kadno kopališče v Celju bo pred velikonočnimi prazniki na veliki četrtek, veliki petek in veliko soboto odprto ves dan od 7. do 19. ure.

— c Občni zbor Obrtnega društva v Celju, ki bi se bil moral vršiti v soboto 14. t. m. zvečer, je moral biti preložen zaradi nepredvidenih tehničnih zaprek na soboto 28. marca ob 20. v Obrtnem domu v Gledališki ulici.

— c Drveni bo predaval na celjskem ljudskem vseučilišču v risalnici dekliške meščanske šole v Vodnikovi ulici g. inž. Ciril Jeglič iz Ljubljane o sodobni praktični ureditvi domačih vrto in o nalogah javnih nasadov. Predavanje je zlasti aktualno sedaj, ko se bodo v najkrajšem času pričela glavna pomladanska dela na vrtovih. Začetek predavanja je ob 20.

— c Jutrišnje gostovanje Ljubljancov v Celju. Jutri ob 20. zvečer go gostoval v celjskem Mestnem gledališču ljubljanska drama z izvirno in vlezabavno Lipahovo komedijo »Glavni dobitke«. Celjsko gledališko občinstvo se naproša, da si vstopnice nabavi že v predprodaji v knjižgarni Goričar & Leskovšek na Kralja Petra cesti.

— c Žepne tatvine na sobotnem sejmu. V soboto 14. t. m. se je vršil v Celju običajni sredpostni sejem, ki pa se je letos zelo slabo obnesel, tako glede obiska, kakor tudi kupčije. Na vsakem sejmu pa se pojavi vedno tudi po več spretnih prijateljev tuje lastnine, ki jim gneča med sejmari gotovo dobro služi. Tudi v soboto je bilo izvršenih na sejmu več drznih žepnih tatvin. Posestniki Matildi Pogladčević iz Nove cerkve je izmaknil neznan žepar iz košare listnico z 1472 Din in raznimi dokumenti, ko se je mudila pred izločbami neke trgovine na Glavnem trgu. Istotam je bila olajšana za 960 Din posestnica Marija Pristovnikova iz Črešnjic pri Frankolovem. Iz nekega hotelskega hleva pa je ukradel neznan tat posestniku Francu Turnšku s Podvrha pri Braslovcah z njegovega konja 150 Din vredno konjsko odejo. O tatovih ni zaenkrat nobenega sledu.

— c Delo povodni. Zaradi prehitrega tavanja snega smo imeli v Celju v sredo zvečer zopet večjo povodenj. Zlasti hudo so bili prizadeti prebivalci hiš v Zavodni v okolici Skalne kleti, kjer je nastalo pri izlivu Voglajne v Savinjo običajno blatno jezero. V stanovanje upokojenega poštne-ga uradnika Antona Paula je voda vdrla

in mu povzročila na pohištvo veliko škodo. Popolnoma pa je blatna voda umčila lepo, dragoceno knjižnico. Knjig, ki so popolnoma razpadle in oblatene, ni mogoče citati. Škoda še ni precenjena, pa je znatna.

Truplo v kovčegu spoznano

Daktiloskopija je pomagala ugotoviti identiteto mlade žene, čije truplo so našli v kovčegu na kolodvoru v Solnoku, o čemur smo že poročali. Policija je spoznala v umorjeni 23 letno bivšo modistko Marijo Nagy. Njeni odtisi prstov so bili v policijski evidenci, ker je bila pred meseci obsojena na 15 dni zapora zaradi vlačuganja. Policija jo je bila zasledila pri tajni prostituciji. Preiskava je dognala, da je živela Nagyjeva od predlanskega leta z bivšim privatnim uradnikom Tomažem Schreiberjem, ki je bil zaradi poneverb, ponarejanja listin in drugih prestopkov že večkrat kaznovan. V Budimpešti sta večkrat menjala stanovanje, pred meseci sta se pa preselila v predmestje Nova Pešta, kjer je sled za njima izginila. Ljudje, pri katerih je Nagyjeva s svojim ljubčkom stanovala, so po fotografiji takoj spoznali bivšo modistko. Neki zlatar je izpovedal, da je govoril z Nagyjevo pred dvema tednoma in da mu je pravila, da še vedno živi s svojim ljubčkom. Schreiberja policija že delj časa išče, pa ga ne more najti. Vse kaže, da je svojo priležnico umoril. Potniki, ki so videli neznanca, ko je pripeljal kovčeg s truplom na kolodvor, pravijo, da se ujema z opisom Tomaža Schreiberja, zlasti še ker mu manjka na desni roki mezinica. Madžarska policija je obvestila tudi policije drugih držav na Schreiberja, ki ima najbrž na vesti umor Marije Nagyjeve.

Schreiber je pobegnil najbrž na Češkoslovaško. Imel je potni list na svoje ime, nedvomno je imel pa tudi več ponarejenih potnih listov. Možno govori perfektno madžarski, nemški in srbski. Pečal se je z raznimi sleparijami, najbolj pa s tihotapstvom kokaina. Nagyjeva je bila do ušes zaljubljena vanj, čeprav ga je morala vzdrževati z denarjem, ki ga je težko zaslužila kot prostitutka. Ko je pa zanosila, se je je najbrž odkrižal.

C. G. Norris.

79

Vroča kri

Roman.

Zdaj je bila njena utrujenost pozabljena; odvedla ga je na klopico na zimski vrt. Bilo ji je zelo žal, da ni slišal navdušenja do konca. Slikovito mu je opisala aplavz po zadnjem dejanju, klicanje avtorja ter procesijo prijateljev in znancev, ki so ji prišli čestitat.

— Tudi tvoja mati je bila tam, John in Chesebrough tudi, ah, in še mnogo drugih. Vsi so ti hoteli čestitati, vsi so vpraševali po tebi.

— Nsem mogel vzdržati, saj ti pravim. Mora! sem oditi.

— Česa nisi mogel vzdržati?

Povesil je glavo, si zakril obraz z rokami in naenkrat je prekipelo na dan vse skrito očaranje.

— Zeld, Zeld, ti niti ne veš, kako velika si bila danes! — Glas se mu je tresel in nekaj časa ni mogel nadaljevati. — Prvič sem videl svoje delo na odru. To pa ni bilo več moje delo; nekdo drugi je napisal to dramo, sam ne vem kdo. Samo tebe sem videl, tebe edino — »Deklo« — ubogo bitje, strto pod težo življenja, tebe, s tvojimi sanjami in iluzijami, ki ti niso mogle ničesar ugrabiti... Prisegam ti, Zeld, zdelo se mi je, da bi sploh ne bil mogel napisati besede, ki si ji ti izgovarjala... Bila si prekrasna, jaz... jaz... jaz pa ne zasluži ničesar.

Pokleknil je in skril svoj obraz v njenem naročju. Zeld ga je začela rahlo božati po glavi.

— Veseli me, da ti je ugajalo, Tom.

— O, Zeld, brez tebe bi ne bil mogel napisati niti besedice iz te drame, brez tebe sploh ne bom mogel napisati nobene besedice; ti napraviš iz mene kar hočeš. Moraš me vzeti, Zeld, moraš mi obljubiti, da se poročiš. Ti si moja hrana in zrak, ki ga moram vdihavati.

— Pssst! — položila mu je roko na usta.

— Reci da, reci, da hočeš biti moja žena. Ta dan, dan vpriporitve moje drame, dan tvojega uspeha bodi tudi dan najine zaroke.

Prvotno se je smehljala njegovemu zamoru; zdaj se je pa njen obraz zresnil.

— Toda Tom — Tom, ali si pomislil, kaj to pomeni?

— Pomisljati! Vrag vzemi še misli! Zadostuje mi, da čutim!

Pogledala ga je globoko v jasne, rjave oči, položila mu je roko na ramo — in naenkrat je bilo konec strahu, dvomov in oklevanja. Nagnila se je k njemu, Tom jo je strastno objel in ju-

ne ustnice so se našle v dolgem poljubu.

XXIII.

— Nikoli se ne bom mogla temu privaditi in nikoli se ne bom naveličala gledati, — je dejala Zeld in pogledovala skozi okence avtomobila. — Čemu se ne boš mogla privaditi? — je vprašal Tom.

Nagnil se je, da bi videl žareči napis nad gledališčem.

»DEKLA« Z ZELDO MARSH

— Poprej — dolgo je že tega — sem sanjala o tem, — je dejala zamišljeno. — O kočijah in avtomobilih, ki se ustavljajo pred gledališčem, in o množici, hiteči v gledališče; nikoli nisem verjela, da je to mogoče, zdaj pa vidim, da so se moje sanje uresničile. Samo, — je pripomnila, — samo nekaj ni v redu —

— Kaj pa?

— Da ni tu gori tudi tvojega imena.

— Saj se živ krst ne zanima za avtorja, — je odgovoril smeje.

— Toda morali bi se. Kaj bi počela jaz kot igralka brez dobrega dela?

— In kaj bi bilo z mojim delom brez dobre igralka, gospodična Marsh?

Zasmejala se je.

— V tem pogledu se ne bova nikoli strinjala.

— Res je pa le, draga moja, da bi drug brez drugega ničesar ne dosegla, — je dejal počasi. — Kaj meni, da sem malo ponosen na to, — je nadaljeval, — da se leskeče ime moje bodoče žene nad vsem svetom?

Prispela sta bila pred gledališče, avto se je ustavil in Tom je pokazal na žareče črke baš nad njima.

Vedno je postala resna, če je govoril o njeni bodočnosti; on je trdno zapal svoji srečni zvezdi, nji se je pa zdela bodočnost negotova, čeprav je bila dovolila sodnemu svetniku Chesebroughu poskrbeti za njeno ločitev. Nestrno je pričakovala, kdaj bo proces končan. George ji je bil lanski sneg. Zanimala se je samo za Toma. Da postane nekega dne njegova žena se ji je zdelo več, nego je zasužila. Zdelo se ji je pa tudi, da tu ne more biti vse v redu. Ljubila ga je, bil je njen prijatelj in neizmerno ga je cenila. Toda to še ni bilo vse. Sama ni vedela, kaj je bilo.

Ko se je sklonil, da bi prečital njeno ime, jo je poljubil in oba sta gledala skozi ozko okence avtomobila. Kar je opazila Zeld, moža v oguljeni suknji in zmečkanem klobuku, žalostno postavo, stoječo pred gledališčem v polni luči, postavilo, ki se kar ni mogla ločiti od vitrine z vsemi Zeldinimi fotografijami; dolgo je neznanec gledal v svojo fotografijo. Zeldi se je zdel mož znan...

Kakor da jo je prešinila električna iskra se je pognala kvišku in se prišla za grlo.

50 letnica atentata na carja Aleksandra II.

Kako je bil ubit car Osvoboditelj — Posledice atentata

Zedinjene ruske organizacije v Ljubljani so imele včeraj svečano spominsko sejo, na kateri so počastile spomin carja Aleksandra II., ki je padel pred 50 leti kot žrtev atentata.

Ruski revolucionarji in nihilisti so začeli operirati z bombami in revolverji že leta 1879 in končno se jim je posrečilo zadeti tudi carja Aleksandra II., ki so mu bili atentati v prvi vrsti namenjeni. Stranka »Svobodo ljudstvu« je poverila atentat na Aleksandra II. svojemu izvršnemu odboru. Teroristi se niso bali ne ječe, ne smrti. Bombe odnosno eksplozivne snovi za nje je preskrbel kemik Kibalčič. Na mali Sadovi ulici v Petrogradu, po kateri se je car navadno vozil, so napravili revolucionarji podzemni hodnik iz mlekarne in Sofija Perovska je dala 14. marca po novem koledarju štirim revolucionarjem bombe.

Diktator general Loris-Melikov je prigovarjal carju, naj odloži pot, toda Aleksander II. je bil junak in za svarilo se ni zmenil. Pač so pa običajno carjevo pot v toliko izpremenili, da se ni peljal po Sadovi ulici in da je srečno prispel do Mihajlovke jahalnice. Po paradi se je hotel odpeljati ob Jekaterinskem kanalu k veliki kneginji Katarini Mihajlovni. Perovska, ki je bila pravočasno informirana o carjevi nameri, je pa brž poslala atentatorje iz Sadove ulice na kraj, ki se ji je zdel za atentat najprimernejši.

Carjev kočijaž je pognal ob četrtni 3 popoldne iz jahalnice in kočija je naglo drdrala ob kanalu. Atentator Ryakov je vrgel bombo proti carjevi ko-

čiji, čim se je prikazala. Odjeknila je silna detonacija in nekaj ljudi se je zgrudilo. Car je velel ustaviti kočijo, izstopil je in stopil k atentatorju, ki so ga bili ta čas že prišli. Vprašal ga je, kaj je hotel storiti. Ta čas je pa stal v bližini drugi atentator Grinevicki. Car je krenil proti njemu, toda v naslednjem hipu je vrgel Grinevicki bombo carju naravnost pred noge. Ves okrvavljen se je car zgrudil. Bomba mu je zmečkala obe nogi do kolen. Dvignili so ga in odnesli v kočijo. »Brž v palačo, kjer hočem umreti«, je zašepetal. Ob 3.30 je Aleksander II. v Zimskem dvorcu umrl. Atentatorji so najbrž računali, da se bo ljudstvo dvignilo proti samodržavju, pa so se zmotili. Kmetje so se dobro zavedali, da je car leta 1861 odpravil tlako in zato so govorili, da je carja ubila gospoda.

Po mnenju večine zgodovinarjev, je atentat na Aleksandra II. utrdil politično reakcijo v vladni politiki. Baš na dan katastrofe je Aleksander II. pred odhodom podpisal ukaz, s katerim je bil potrjen predlog glede politične reforme, kakor ga je bil sestavil Loris-Melikov. Ta predlog so dolgo nazivali »konstitucija«, češ, da bi bila Rusija že leta 1881 dobila ustavno ureditev države, če bi ne bil Aleksander II. ubit. Po atentatu je pa bila ta reforma umaknjena in vlada je nastopila protireform. Reakcija je dvignila glavo in njen apetit je bil od leta do leta večji. Vsako nasilje pa rodi odpor in končno je prišla velika socialna revolucija, ki je strla ne samo zadnje ostanke samodržja, temveč ves stari družabni red sploh.

Zopet letalska nesreča

Češkoslovaško letalstvo je zopet zadela težka nesreča. V petek opoldne je krožilo nad Strakonice vojaško letalo in ljudje so ga dolgo opazovali. Naenkrat se je pa močno nagnilo in treščilo na tla. Stanovalci predmestnih hiš so videli, kako je letalo s strahovito brzino priletelo na tla, slišali so močno detonacijo in videli, kako je svignil plamen iz letala. Ko so prihiteli prvi meščani z orožniško patruljo na kraj nesreče, so bile razvaline letala že vse v plamenih tako, da na pomoč sploh ni bilo misliti.

Za mestom na polju stoje trije križi, obdani z drevjem. Po sledovih na enem drevesu se da sklepati, da je zadelo letalo s krilom ob krono in da se torej ni moglo varno spustiti. Na kraju nesreče se je dalo samo ugotoviti, da sta v obžganih razvalinah letala dva mrljica. Kmalu so orožniki doznali, da gre za vojaška pilota Weischnerja in Urbana.

Roman ameriškega gledališkega ravnatelja

V Nizzi je ustrelila mlada žena ameriškega gledališkega ravnatelja Nixona Hirdlingerja. S tem je bila končana ravnateljeva ljubezen do bivše kraljice lepote. Hirdlinger je bil v ameriškem umetniškem svetu splošno znan. Leta 1923 se je seznanil v St. Louisu z 18 letno Charlottto Nash, ki je bila baš izvoljena za kraljico lepote. Bogati ravnatelj se je takoj do ušes zaljubil v njo in drugo leto sta se poročila.

Toda zakon ni bil srečen, kajti mož je bil že prileten, žena je pa komaj začela spoznavati življenje. Poleg tega je bil Hirdlinger pretirano ljubosumen. Za svojo ženo je vzorno skrbel, izpolnil ji je vsako željo, dan za dnem je prirejal njej na čast domače zabave itd. Gostom jo je navadno predstavljat kot svojo hčerko, da bi ne opazili velike razlike v njuni starosti. Svojemu prijatelju je tik pred smrtjo potožil: »Da, prekrasno ženo imam, toda svetujem ti, nikar se ne oženi s kraljico lepote«. Prepri med zakoncema so bili na dnevnem redu in končno je prišla katastrofa. V Nizzi sta se zopet sprla zaradi moževe ljubosumnosti. Žena je potegnila revolver in ustrelila moža, ki je storil vse, da bi ji ustregel. Nehvaležnost se je izkazala tudi tu kot plačilo sveta.

Pred sodiščem.

— Kaj ste že zopet tu! Saj sem vam dejal, da vas nočem več videti.

— Vidite, gospod sodnik, stražniku sem povedal to, pa mi ni hotel verjeti.

Žrebanje drž. razr. loterije

V III. razredu, dne 10. t. m., so bili izžrebani sledeči manjši dobitki:

Din 10.000 je zadela srečka št. 58.828.

Din 1.000 so zadele srečke št. 27.769, 59.561, 67.568 in 73.952.

Po Din 400 so zadele srečke sledečih števil: 1.856, 1.887, 8.075, 16.048, 19.114, 19.139, 19.176, 29.211, 29.228, 29.296, 36.698, 37.779, 42.957, 46.659, 47.432, 48.348, 49.425, 49.483, 49.484, 49.491, 57.309, 58.839, 58.881, 59.529, 59.532, 59.582, 66.431, 67.520, 68.770, 72.064, 73.975, 73.977, 73.979, 73.985, 75.116, 75.125, 75.132, 75.195, 76.642, 76.659, 76.694, 76.969, 86.907, 87.269, 87.281, 87.295, 87.914, 87.987, 89.127, 89.145, 89.147, 89.174, 96.607, 96.826, 96.867, 98.927, 98.931.

Prihodnje IV. žrebanje se bo vršilo dne 4. aprila t. l. Čas obnove srečk je do 30. marca t. l.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

DEVA, FREMOG,
mizariski, stavbni les in ladijska tla prodaja Ivan Bohinc, Ljubljana, Linhartova ulica 3. Naročila se sprejemajo tudi v židovski ulici 1/L. 32/L.

Deske.
trame, letve raznih dimenzij za stavbe, ograje in pode — dobavi po najnižji ceni

Ilirija, d. z. o. z., LJUBLJANA,
Dunajska cesta 46, tel. 28—20, Miklošičeva cesta 6, tel. 25—95

MODROČE
vrhne la afrik. močno blago a Din 240.—
zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri

Rudolf Sever
LJUBLJANA, Marjiti trg št. 2

DVIGNI PISMA!
»Sreča 978«

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogostih. Bohoričeva 5

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo
domnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno. —

TVORNIŠKO NAPRAVO

ali primerno zemljišče

IŠČE v Sloveniji inozemska tekstilna firma.

Prednost domačija z vodno močjo.

Ponudbe v nemškem jeziku pod »W 8182

Z« na Publicitas, Zürich, Švica.

Makulaturni papir

kž à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Zahvala

Ob priliki prazgodnje smrti našega nepozabnega

BOJANA

smo preželi toliko sožalnih izjav, da se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej. Prav srčna hvala vsem, kakor tudi darovalcem lepih vencev in sploh vsem onim, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Posebno nas še veže dolžnost, da se zahvalimo vsem onim, ki so skušali lajšati pokojniku življenje v njegovem smrtnem boju, p. n. mestnemu odboru udruženja gledaliških igralcev za krasno petje, g. višjemu kapelniku dr. Čerinu Josipu in deputaciji godbe 40. pešpolka, g. višjemu kapelniku dr. Čerinu Josipu in deputaciji godbe 40. pešpolka, g. višjemu kapelniku Zupančiču Otonu in profesorju Sestu Osiču za lepe poslovnice besede ter deputaciji šišenskega sokola.

Iskrena hvala vsem!

V Ljubljani, dne 14. marca 1931.

Zalujoča rodbina Smerkolj
4213